

kregen zij de gansche bevolking tegen zich en konden toch den sluikhandel niet keeren. Deden zij een oog toe, dan zat er eene ruime belooning op. Velen zijn daarvoor dan ook bezweken of hebben zelven aan den particulieren handel medegedaan ¹⁾. Wij hebben gezien, dat in 1730 de vrije vaart op de kust alleen Nederlandschen schepen werd toegestaan ²⁾.

§ 5. De Compagnie had hare eigene plantages en derhalve hare eigen slaven. Maar ook hier bedroog de zuinigheid de wijsheid. De compagnieslaven waren èn veel te weinig èn te slecht ³⁾. Teekenend in dit opzicht is een inventaris van compagniesgoederen d.d. 25 Juli 1740. Daarop vindt men o.m.: Een oude neger Jam seer gebreckelijk buyten staat van dienst. Een oude negerin sijn wijf genaemt Hanna idem. Een negerman Bastiaan. Een ditto Pieter. Een ditto Statius, aen d' waag dienstig. Een neger Claes gebreckelijk. Een ditto Jack. Een ditto Prince. Een ditto Dolle. Een ditto Monkie gebreckelijk. Een ditto Masingo ondienstbaar. Een negerin Maria met 3 kinderen, 2 jongens Trompi en Amsterdam en 1 meyssie Sia. Een negerin Bettie gebreckelijk. Een negerin Suzanna. Een meyssie Sibilla ⁴⁾. Met zulk personeel van stakkerds was zeker niet veel aan te vangen en, nademaal de commandeurs gemeenlijk hun eigen plantages trouwer verzorgden dan die der Gr. Ed. Achtb. Heeren (Staats- en particulier bedrijf!), verbaast het ons niet, dat bij iedere bestuurswisseling de compagniesplantages heeten te verkeerren in „desolaten staat” ⁵⁾.

Af en toe deed de Comp. wel iets om haren handel te „animeeren”. Wij zagen reeds dat de negers van Ardra gezocht waren. Daarom verzocht Joh. Lindesay aan Bewindhebberen nu en dan een schip met Ardrasche of Miensche (d'Elmina) onder die van Angola aan te voeren, om de negotie te animeeren, „want de Angoolsche seer traag af (van de hand) gaan” ⁶⁾. De Heeren antwoordden daar op, dat hij al zijn best moest doen om de Angoolsche slaven aan de kooplui smakelijk te maken, want de Comp. kon onmogelijk alleen Fidasche of Miensche aanvoeren, omdat door de overgroote duurte derzelven zij merkkelijk schade zou lij-

¹⁾ Jan Simonsz. Doncker jun. placht aanstonds aan boord van een lorredraaier te gaan en de beste slaven, 50 ja 100 voor zich op crediet uit te kiezen, terwijl de slechte aan boord bleven. De Engelschen, Franschen en Spanjaarden kwamen dan bij hem koopen en hij maakte goede winsten, *Deductie* als *boven*, port. no. 3 fol. 104v.

²⁾ *Boven* blz. 534.

³⁾ *Boven* blz. 363.

⁴⁾ Port. no. 5 fol. 413r.

⁵⁾ Jasper Ellis aan X 1 Sept. 1741: „De compagniesplantages zijn in desolaten staat. Er was geen suikerriet geplant en geen kost voor slaven. Ik heb er nu pataten gezet”. Port. no. 5 fol. 506v.

⁶⁾ Port. no. 1 fol. 535v.